

Nieuwsbrief

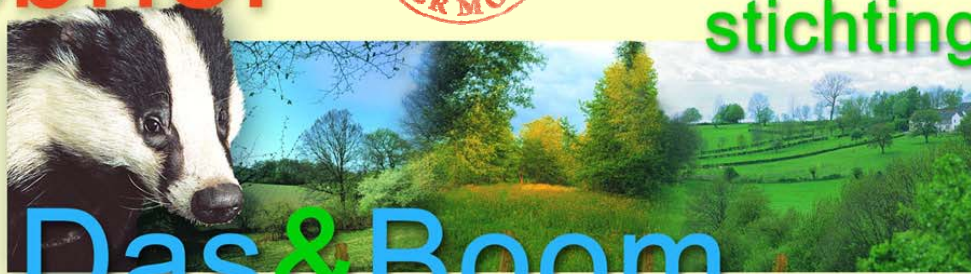

stichting

2

2009

De Stichting Das&Boom heeft tot doel het bereiken en behouden van een gezonde dassenpopulatie, middels het geven van adviezen inzake het beschermen en behouden van zijn leefmilieu en het opvangen en revalideren van hulpbehoevende dassen.

Das&Boom

opvang&advies

Jonge das in November ?

'De Das gered'

In het prachtige nieuwe boek van Jaap Dirkmaat, "De Das gered", leest u alles over de das en de inzet van Das&Boom in de afgelopen jaren om de populatie weer op peil te krijgen.

Bestellen?
Even een mailtje naar info@nederlands.cultuurlandschap.nl o.v.v. "lezersaanbieding, de Das gered"

Dirkmaat, Jaap
Pagina's: 132
Formaat: 21 x 22 cm.
Uitvoering:
genaaid, gebonden,
full colour
Jaar: 2006

Prijs €19,95

Medio november krijgt het opvangcentrum van Das&Boom een telefoontje van de dierenambulance uit Harderwijk. "Er is een jong dasje gevonden, slapend onder een boom in het bos naast een wandelpad". Erg ongebruikelijk, zeker voor november. De aanvankelijk sceptische reactie bij Das&Boom blijkt echter niet terecht. Het dasje wordt opgehaald en blijkt inderdaad erg klein en weegt nog geen 4 kg! Wellicht later geboren dan gebruikelijk, mogelijk verstoten of verdwaald. Het dasje zal voorlopig moeten aansterken bij Das&Boom.

In dit nummer:

- **Dassen in het spoortalud bij Deventer**
- **Dassen in de (rond)weg**
- **Dassen 'cull' in Wales lijkt onafwendbaar**
- **Dassen in Duitsland; 'Meister Grimbaert'**
- **Dassen in het nieuws**

Dassen in het spoortalud bij Deventer

In het voorjaar van 2009 werd Das&Boom gebeld door ProRail, de beheerder van het spoorwegennet in Nederland.

Er was een verzakking geconstateerd van de spoorrails op het traject Deventer-Zutphen. Slechts een paar millimeter, maar toch aanleiding om meteen 's nachts een spoedreparatie uit te voeren. Treinen worden zwaarder en rijden sneller, die paar millimeter brengt het treinverkeer wel degelijk in gevaar.

De werkzaamheden werden uitgevoerd op een meter of tien afstand van een dassenburcht. ProRail dacht dat de dassen door het lawaai van die werkzaamheden wel naar buiten zouden komen.

De vraag van ProRail was of die dassen dan door Das&Boom gevangen en weggebracht konden worden...

Zo eenvoudig gaat dat (gelukkig) niet. ProRail kreeg weliswaar meteen toestemming van het ministerie van LNV om de voor dassen versturende werkzaamheden uit te mogen voeren in de directe nabijheid van een dassenburcht, maar van even wegvangen was geen sprake. Nog afgezien van het feit dat dassen juist helemaal niet te voorschijn komen, wanneer ze merken dat het buiten niet pluis is. Ze kunnen na een ernstige verstoring zelfs wekenlang in hun hol blijven.

Een jaar eerder had Das&Boom de bewuste dassenburcht al geïnspecteerd samen met ProRail regio Noord-Oost. De conclusie was toen, dat er geen direct gevaar was voor de verkeersveiligheid. ProRail is destijds geadviseerd de locatie goed in de gaten te houden.

De geconstateerde verzakking was aanleiding voor ProRail om Das&Boom te verzoeken een plan van aanpak te ontwikkelen voor het wegvangen van de dassen onder het spoor.

Omdat in dit geval de verkeersveiligheid in gevaar kwam en er geen reële alternatieven waren om het probleem op te lossen heeft Das&Boom haar medewerking verleend aan de plannen om de betrokken dassen te verhuizen naar een andere locatie.

Hoge stortberg in de greppel naast het spoor

Bij een passieve verplaatsing worden dassen er toe aangezet vanuit hun burcht zelf te vertrekken naar leegstaande holen in de directe omgeving. In dit geval bevond zich op ca. 500 meter ten oosten van het spoor een bewoonde dassenburcht. Het kon niet uitgesloten worden dat deze dassen tot een andere sociale groep behoorden. Om territoriumconflicten met die dassen te voorkomen werd daarom gekozen voor een actieve verplaatsing. De aanwezige dassen zouden dus gevangen moeten worden. Er werd een alternatieve locatie uitgezocht in de nabijheid, buiten bestaande territoria, waar de verhuisde dassen een goede toekomst tegemoet zouden kunnen zien.

Bij een eerste inventarisatie van de aanwezige dassenhollen werden echter geen recente sporen van dassen aangetroffen. Ook cameraobservaties gedurende een aantal weken brachten geen dassen in beeld.

Het bekijken van camerabeelden van een lege dassenburcht is weinig enerverend. Gelukkig liep er regelmatig een kat, ree, marter of egel over een hoge stortberg midden in de greppel. Ook zat een vos regelmatig op die stortberg midden in het licht van de infrarood verlichting zijn vacht te poetsen.

Omdat echter de door ProRail aangevraagde ontheffing voor het ontmantelen van de dassenburcht nog niet was afgegeven, kon de burcht op dat moment nog niet worden vernietigd. Toen een aantal weken later de maïs in een aangrenzende akker rijp was, werd de locatie weer aantrekkelijker voor dassen. Er verscheen dan ook een nieuwe pijp aan de rand van de akker: De dassen kwamen weer terug. Om te voorkomen dat de dassen de burcht weer permanent zouden gaan bewonen werd besloten een dassenraster om de burcht aan te leggen. Door ontmoedigende maatregelen konden de dassen worden aangezet de omrasterde burcht te verlaten. Met 'one-way' poortjes werd vervolgens voorkomen dat een eventueel achtergebleven das binnen het raster zou worden opgesloten. Via zo'n poortje kunnen dassen wel naar buiten maar niet naar binnen.

Nadat er een maand lang geen activiteit meer in de omrasterde burcht werd geconstateerd kon ProRail de burcht ontmantelen en vervolgens op advies van Das&Boom het spoortalud op en nabij de voormalige burcht voor dassen ontoegankelijk maken. Er wordt nog met ProRail overlegd op welke manier de verloren gegane burcht voor de dassen kan worden gecompenseerd.

Een zogenaamd 'one-way' poortje, die in het dassenraster bij Deventer is toegepast. Dergelijke poortjes zijn speciaal ontwikkeld voor dassen en zijn overal in Nederland te vinden waar rasters geplaatst zijn om dassen van de weg af te houden. Mocht een das dan onverhoopt aan de verkeerde kant van zo'n raster verzeild raken, dan kan die via zo'n poortje weer terugkeren naar de veilige kant.

Dassenburcht in de (rond)weg

In 2006 is een tracébesluit vastgesteld voor een nieuwe rondweg ten Noorden van Ommen, de verlengde N36. De eerste planstudie voor deze weg is tien jaar eerder al gepubliceerd. Inmiddels is Rijkswaterstaat begonnen met de aanleg van de weg (zie afbeelding rechts).

In januari 2009 werd een bewoonde dassenburcht ontdekt op een rivierduintje midden op het tracé van de toekomstige rondweg...

Aanleiding voor het zoeken naar een dassenburcht was de melding bij Das&Boom van een doodgereden das op een nabij gelegen weg. In het bewuste bosje ten oosten van het 'Zwarte Pad' werden op twee locaties dassenholen gevonden.

Aangezien er op die dassenburcht verse dassenprenten werden aangetroffen heeft Das&Boom direct Rijkswaterstaat benaderd. Die heeft de werkzaamheden in de buurt van het bosje meteen stilgelegd. In overleg werd besloten om de aanwezige das(sen) te vangen en te verhuizen naar een nieuwe locatie in de directe nabijheid.

Dassenburchten zijn beschermd en Das&Boom is terughoudend met verhuizen van dassen daar waar mensen- en dassenbelangen botsen. Maar in dit geval was Das&Boom bereid mee te werken. Het was namelijk aannemelijk dat de dassen zich op deze locatie hadden gevestigd nadat het tracébesluit was genomen. Het ministerie van LNV moest voor deze verhuizing nog wel een ontheffing krachtens artikel 75 van de Flora- en faunawet afgeven.

Toen die ontheffing binnen was heeft Das&Boom middels cameraobservaties en sporenonderzoek vastgesteld dat de dassen inmiddels waren vertrokken. Nadat er vervolgens door Das&Boom was geconstateerd dat er een maand lang geen dassenactiviteit plaats had gevonden op de burcht kon de burcht zonder gevaar vernietigd worden.

Meld
doodgereden
dassen aan
Das&Boom

In Nederland zijn op veel plaatsen voorzieningen voor dassen aangebracht om verkeersslachtoffers te voorkomen. Rasters langs wegen en tunnels helpen dassen om veilig te kunnen oversteken. Toch worden er jaarlijks honderden dassen doodgereden. Wanneer ergens een das wordt aangereden, kan er een bestaande voorziening niet (meer) functioneren, of is er wellicht een nieuwe voorziening mogelijk. Daarom is het erg belangrijk, dat iedereen de locatie van doodgereden dassen zo nauwkeurig mogelijk doorgeeft aan Das&Boom, Met die gegevens kunnen we de dassen zo effectief mogelijk beschermen.

**Dus, meld
doodgereden dassen
aan Das&Boom,
024 - 6842294**

*24 uur per dag, buiten kantooruren
via een voice respons systeem*

Dit is noodzakelijk omdat zo'n dassenburcht aantrekkelijk blijft voor dassen. Geursporen leiden dassen zelfs na jaren van leegstand nog naar een dassenhol, ook als de ingang voor mensen niet meer te vinden is. Met het vernietigen wordt voorkomen dat dassen die zich daar op de valreep toch weer zouden vestigen alsnog verhuisd zouden moeten worden. De plannen voor een verhuizing naar een alternatieve locatie konden in de kast blijven. Omdat er een woonplek voor dassen vernietigd is, heeft Das&Boom ter compensatie in het nabijgelegen bos een kunstburcht aangelegd op de plek waar een uitzetren was gepland. Die kunstburcht is zó ingericht, dat de dassen via verschillende pijpen de kamers kunnen bereiken, dat er geen tocht in de burcht kan optreden en de dassen de burcht na eigen inzicht verder uit kunnen breiden.

Buitenland

Dassen 'cull' in Wales lijkt onafwendbaar *Binnenkort is het beschermen van dassen in Wales verboden.*

Het is bijna zeker, dat de meeste dassen in Pembrokeshire in Wales dit jaar hun laatste winter ingaan. De voorstellen die op 30 maart 2008 door het National Assembly for Wales werden ingediend om dassen te doden in de strijd tegen rundertuberculose heeft geleid tot veel commotie en verzet.

Desalniettemin heeft die Assembly begin november de plannen ([The Tuberculosis Eradication \(Wales\) Order 2009](#))

om dassen te vangen en af te schieten met een grote meerderheid aangenomen; 43 stemmen voor, 9 tegen. Naast de cull zal ook begonnen worden met het vaccineren van dassen.

Lorraine Barrett:
"Pembrokeshire will be known as the killing fields it's not a cull – it's a slaughter".

Een van de leden van die Assembly, Lorraine Barrett van de Labour Party, heeft op een laatste moment nog een dringende oproep gedaan om de plannen tegen te houden. *"Ik ben altijd een trouw lid geweest van mijn partij, maar ik kon niet anders dan me tot het uiterste inzetten om dit te voorkomen. Ik geloof niet dat het doden van dassen om dit probleem aan te pakken moreel of wetenschappelijk verantwoord is"*.

In die [oproep](#) aan het Assembly probeerde zij hen ervan te overtuigen, dat het doden van dassen de kans op verspreiding van TB alleen maar zal doen toenemen. Onderzoek in Woodchester Park in Gloucestershire in de jaren '70 naar dassengedrag heeft dat duidelijk gemaakt. Dassen zijn territoriale dieren, die, wanneer ze niet gestoord worden, hun hele leven binnen de grenzen van hun territorium blijven. Wanneer ze wèl verstoord worden zullen ze hun territorium verlaten en wèl een eventuele besmetting kunnen verspreiden.

"Een dassen'cull' is zowel wreed als contraproductief en zal de aandacht afleiden van de alternatieven. Een holistische benadering, waarbij het vaccineren gecombineerd zou worden met het veel beter controleren van het vervoeren van vee, zal veel effectiever blijken om Wales te verlossen van de rundertuberculose". De dubbele aanpak van zowel het doden als het vaccineren van dassen maakt een accurate evaluatie van het effect van het vaccineren van dassen onmogelijk".

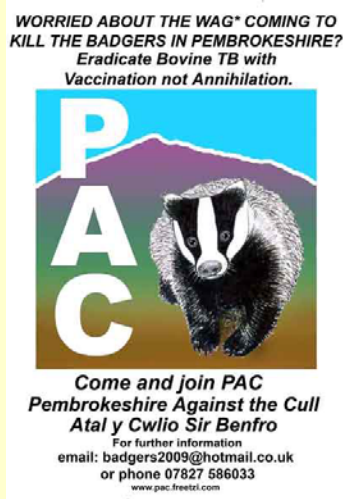
Ze heeft de meerderheid van de Assembly niet kunnen overtuigen.

Haar argumenten zijn dan ook niet nieuw, het Badger Trust heeft deze en vele andere overtuigende argumenten steeds onder de aandacht gebracht wanneer er weer, waar dan ook in het Verenigd Koninkrijk, over het doden van dassen werd gesproken.

Wetenschappelijk onderzoek heeft al lang bewezen dat alleen verzwakte dassen ontvankelijk zijn voor rundertuberculose. Een eventuele bijdrage aan de verspreiding van rundertuberculose door dassen is dan ook marginaal.

In Engeland heeft men al gekozen voor het vaccineren van dassen. In 2010 zal begonnen worden met praktijkonderzoeken.

In Wales echter is de druk van de boerenlobby blijkbaar te groot om een rationele beslissing te kunnen nemen. Het Badger Trust probeert nog steeds met juridische middelen de plannen tegen te houden ([zie website Badger Trust](#)). Het Trust heeft de regering van Wales formeel verzocht van de plannen af te zien. Ze verwijzen onder meer naar artikel 8 van de door de UK

geratificeerde Conventie van Bern die het plaatselijk uitroeien of ernstig verstoren van dassen verbiedt.

*Elin Jones,
Minister for
Rural Affairs*

Er zal nog een definitieve beslissing genomen moeten worden door de minister van Landbouw, Elin Jones. Hieronder de laatste alinea van het wetsvoorstel van Elin Jones, waarin ze verbiedt (beschermde) dassen te beschermen tegen de doodseskaders van de overheid.

Offences

6. It is an offence against the Act for a person—
(a) to take into captivity, harbour, conceal or otherwise protect wild members of the badger species with intent to prevent their destruction or their being treated with vaccine;
(b) in any other way to obstruct or interfere with anything which has been, is being or is to be done or used in connection with that destruction or their being treated with vaccine; or
(c) to aid, abet, counsel or procure another person to commit such an act.

Elin Jones
Minister for Rural Affairs, one of the
Welsh Ministers
28 September 2009

Het ziet er somber uit voor de dassen in Wales.

De das in Duitsland: “Meister Grimbaert”

In een tijd van Europese eenwording is het verbazend te zien hoe uiteenlopend er in de verschillende aan Nederland grenzende landen gedacht wordt over dassen.

Bijvoorbeeld het uitgraven van een dassenhol; in Engeland levert dat, als je op heterdaad betrapt wordt, een half jaar gevangenisstraf op, in Frankrijk kan je er, als je het snel genoeg doet, een trofee mee winnen. In Engeland is de das beschermd, terwijl in Wales binnenkort het beschermen van dassen verboden wordt (zie >> [Dassen 'cull' in Wales lijkt onafwendbaar](#)).

In Nederland is de das streng beschermd en is het jagen op dassen ondenkbaar. In Duitsland echter wordt er volop op dassen gejaagd en volgens de jagers zelfs nog niet genoeg.

Hoe gaat het met de das in Duitsland? In tegenstelling tot Nederland, Engeland en bijvoorbeeld België kent Duitsland geen organisaties die zich speciaal inzetten voor de das. In Duitsland zijn het voornamelijk jagers die zich bezighouden met de das. Helaas wijkt de mentaliteit van de Duitse jager ten aanzien van dassen nogal af met die van de jagers in Nederland. Duitse jagers zien de das voornamelijk als een schadelijk roofdier, die bestreden moet worden. Artikelen in jagersbladen liegen er niet om; 'Meister Grimbaert', zoals hij daarin vaak genoemd wordt, houdt zich voornamelijk op in het bos om schade te veroorzaken en de jagers dwars te zitten.

Gegevens over het voorkomen van de das in Duitsland zijn hoofdzakelijk afkomstig van schattingen door jagers. Wildtellingen van jagers worden verzameld in een monitorprogramma van de Duits jachtorganisatie DJV (Deutschen Jagdschutz-Verbandes) genaamd 'WILD' (Wildtier-Informationssystem der Länder Deutschlands). Bij deze databank maakt men gebruik van tellingen in speciaal uitgekozen referentiegebieden en schattingen van aantallen door jagers.

Volgens deze gegevens is de dassenstand in de jaren na 1970 geleidelijk aan weer herteld en is die momenteel redelijk stabiel.

In de jaren 60 en 70 van de vorige eeuw is de das en de vos intensief bestreden in de strijd tegen hondsdolheid.

Ontwikkeling van het totaal aantal dassen in Duitsland tussen 1978 en 2006.

Gegevens afkomstig van 'WILD' van het Deutschen Jagdschutz-Verbandes

Dassen werden vergast en in grote delen van Duitsland was de das geheel uitgeroeid. Net als in

België heeft die aanpak niet geholpen, pas na vaccinatiecampagnes (orale vaccinatie) is de ziekte tot staan gebracht.

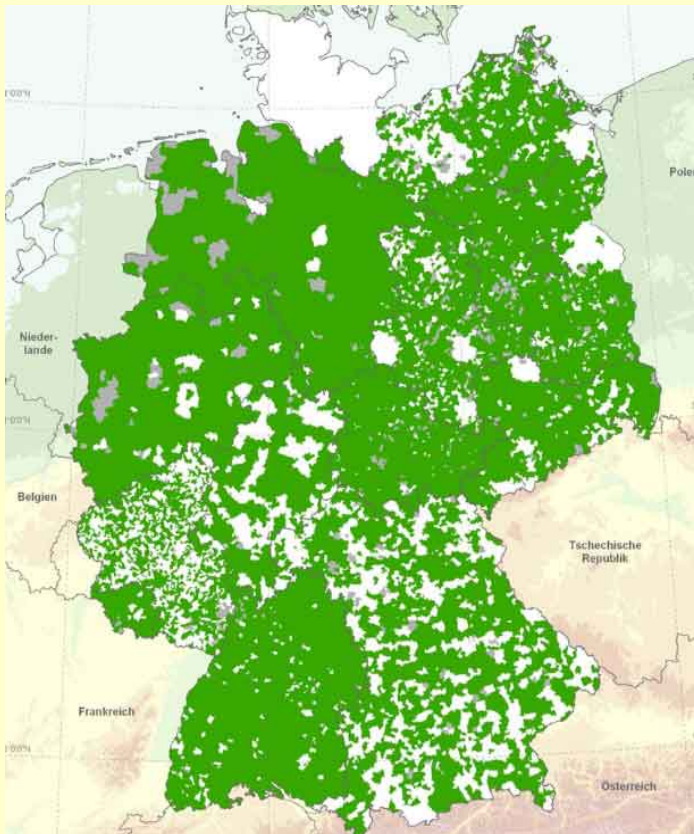
Het heeft lang geduurd voordat de populatie zich daarvan heeft weten te herstellen.

Volgens de DJV is de populatie in Duitsland gegroeid van ca 14.000 in 1989 tot ca 50.000 nu.

Uit gegevens van WILD blijkt dat 30 tot 40% van de jaarlijkse aanwas sterft door verkeer en jacht. Gemiddeld maken in de Bondsrepubliek verkeersslachtoffers ca 30 à 40% uit van die slachtoffers.

Het wildinformatiesysteem van de DJV maakt duidelijk dat de Duitse das sterk gebonden is aan bos en dekking biedend terrein. Slechts 6% van de burchten bevinden zich op open terrein. Dat is dus niet veel anders dan in Nederland.

In Sleeswijk-Holstein is geprobeerd een volledig beeld te krijgen van alle dassenburchten. Tot nu toe zijn daar tussen 2001 en 2006 in totaal 1960 burchten gevonden. De burchten worden in de late winter geteld, waarna er rond april/mei geobserveerd wordt naar mogelijke jonge dassen. Dit in kaart brengen van alle burchten in de uitgestrekte bossen is tamelijk arbeidsintensief. Het werkelijke aantal burchten zou dus heel goed hoger kunnen uitvallen.

Dassenkaart van Duitsland, voorjaar 2006 volgens gegevens WILD

gebieden waar dassen voorkomen
gebieden waar geen dassen gemeld zijn
geen gegevens

Jacht

De dassenstand was in de jaren '70 van de vorige eeuw gedecimeerd door het vergassen van dassen in het kader van de strijd tegen hondsdolheid. Na die tijd is er officieel een tijd lang niet gejaagd en kon de dassenstand zich langzaam herstellen. Eind vorige eeuw werd de jacht officieel weer mondjesmaat toegestaan. Bijvoorbeeld in Noord-Rijnland-Westfalen mag er weer sinds 1 januari 1997 weer op de das gejaagd worden. In de praktijk is de jacht op

dassen in Duitsland echter nooit gestopt. In de meeste departementen in Duitsland mag er tegenwoordig alleen in de periode augustus t/m oktober gejaagd worden. In het departement Berlijn en Bremen is de jacht het hele jaar gesloten, terwijl in de in het oosten van Duitsland gelegen Mecklenburg-Voor-Pommeren het hele jaar op de das gejaagd mag worden. In Nedersaksen mag de das van augustus t/m januari bejaagd worden.

In jagerkringen gaan steeds meer stemmen op de bejaagbare periode te verlengen van 1 augustus tot 20 januari.

In een artikel in het Duitse jachtblad: "Wild und Hund" , nr 15 2009 blijkt hoe er in de Duitse jagerswereld over dassen gedacht wordt; *"De dassen zijn terug, talrijk en vraatzuchtig"*.

Het imago waar Duitse jagers de das mee proberen op te zadelen is volkomen achterhaald. Met quasi wetenschappelijke onderzoeken probeert men de das te beschuldigen van het 'leegroven van talrijke weidevogelnesten'. Alleen al uit de woordkeuze blijkt de vooringenomenheid; *"Op zijn nachtelijke strooptochten laat de dikzak jong wild en legsels zeker niet links liggen, alhoewel hij er niet gericht naar zoekt, zoals de vos. Het is dan ook de plicht van elke verantwoordelijke jager, die in de herfst wil genieten van de jacht op kleinwild, de veel te hoge dassenstand aan te pakken"* (volgens Duitse jachttopzichter in het blad Wild und Hund in het artikel "Een spannende dassenjacht").

In Nederland is in 2005 door Alterra en het SOVON een landelijk onderzoek verricht naar predatie op weidevogelnesten. Daarbij zijn in zes onderzoeksgebieden weidevogelnesten middels camera's gemonitord, waarbij geen enkele das in beeld kwam.

Dan is er natuurlijk ook nog de zogenaamde 'enorme schade', die de Duitse das toebrengt aan de landbouw. Net als in Nederland, waar weilanden als foerageergebied van de das steeds meer plaats maken voor maïsvelden, hebben dassen maïs dan ook maar op hun menulijst gezet. Ze vinden het niet eens erg lekker en verteren het slecht, maar je moet toch wat om aan de kost te komen. De schade aan maïsvelden door dassen in Nederland is marginaal en wordt hier vergoed door het faunafonds. In Duitsland zal dat niet veel anders zijn, zij het dan dat in principe daar de jagers verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van schade aan gewassen in zijn jachtveld.

Een van de camera's, die de predatie van een weidevogelnest vastlegt voor een onderzoek van SOVON.

Predatie bij weidevogels

Op zoek naar de mogelijke effecten van predatie op de weidevogelstand

Bouwjacht

Naast de jacht op dassen met het geweer en inloopvallen worden ook dassen met behulp van honden uit hun burcht gegraven, de zogenaamde 'bouwjacht' ; volgens de één een spannend tijdverdrijf of effectieve manier om vossen en dassen te bejagen, volgens de ander een vorm van dierenkwelling, een perverse traditie en een sadistisch vorm van jagen.

Bij de bouwjacht draait het voornamelijk om de speciaal gefokte en getrainde hondjes (teckels , foxterriër en Jack

Russels), die de burcht ingestuurd worden om de bewoner naar buiten te jagen.

In Duitsland worden voor dit doel ook speciale kunstburchten aangelegd, met een pijp naar en van de kamer, zodat het hondje het dier effectief naar buiten kan jagen.

In de meeste gevallen gaat het om de jacht op vossen, jagers proberen confrontaties van hun honden met dassen meestal te vermijden.

Een vos laat zich meestal makkelijk door zo'n hond zijn burcht uitjagen, "springen" in jagersjargon, maar een das 'springt' niet.

Die laat zich niet zomaar verjagen. De hond komt dan terug met zware verwondingen of komt helemaal niet terug. Soms worden de zich in elkaar vastgebeten hond en das samen uitgegraven. Het spreekt voor zich dat aan beide partijen vaak zware verwondingen vallen.

Hondeneigenaren proberen hun honden er dan ook op te trainen alleen een vossenhol binnen te gaan en de das met rust te laten (de hond moet "dachsrein" zijn).

Omdat een vossenhol en een dassenhol moeilijk van elkaar te onderscheiden zijn, ook voor jagers, bestaat er altijd een kans dat een hond bij de vossenjacht geconfronteerd wordt met een das. Volgens jagers in Duitsland is het met rust laten van potentiële dassenholen geen optie: "Als we alle vossenholen, waarin een das zou kunnen zitten overslaan, laten we te veel kansen onbenut".

Een sterk staalje jagerslogica uit ons buurland:

In het blad 'Wild und Hund' doen jagers uit het 'Rheinische Schiefergebirge' (midden Moezelgebied) hun beklag over de das; Aan het eind van het jachtseizoen hadden ze hun kunstburcht voor het vangen van vossen stevig afgesloten. Bij terugkeer in augustus echter bleek, dat de jachtvoorziening door dassen gekraakt was. De gedupeerde jagers hebben veel moeite moeten doen om hun kunstburcht weer te herstellen. Conclusie: de das vormt een serieuze belemmering voor de vossenjacht en zal dus intensief bejaagd moeten worden.

Dat risico van ongewenste ontmoetingen met dassen is door het herstel van de dassenpopulatie in Duitsland groter geworden dan vroeger, toen op sommige plekken ronde jaren '70 van de vorige eeuw de das zelfs geheel uitgeroeid was.

Het is veel jagers een doorn in het oog, dat in veel Duitse deelstaten de das buiten de periode augustus/september met rust gelaten moeten worden. Al was het alleen al om het feit dat het buiten deze periode niet toegestaan is een hond te redden, die bij de 'bouwjacht' een das tegen het lijf loopt.

Ondanks het gevaar voor de honden worden er in Duitsland toch vaak dassen uit de burcht gehaald met behulp van honden, meestal speciaal gefokte en geselecteerde teckels. Met behulp van moderne telemetrie apparatuur kan een jager boven de grond bepalen hoever zijn hond de burcht in gaat. De speciaal daarvoor afgerichte hond moet de das dan fixeren zonder hem aan te vallen. Vlak daarbij graaft hij dan de pijp open en kan dan de das doden en uit zijn hol halen.

Het 'nut' van dassen.

Veel jagers in Duitsland vinden dus dat er meer gejaagd moet kunnen worden op de das. Gelukkig klinken er ook andere geluiden, maar dan wel erg genuanceerd. Een van de belangrijkste natuurbeschermingsorganisaties in Duitsland, de NABU, vindt dat er niet meer op dassen gejaagd moet worden. Daarbij speelt voor hen het nut van dassen voor de mens een belangrijke rol, en dan vooral het nut van een dode das, oftewel de vraag of er consumptief gebruikt van kan worden gemaakt. De NABU stelt dat dat niet (meer) het geval is en pleit daarom voor het sluiten van de jacht op dassen. Het argument dat dassen schadelijk zouden zijn voor het kleinwild wordt overigens ook door de NABU afgewezen.

De NABU (Natuerschutzbund Deutschland) is een NGO, die al 110 jaar actief is in Duitsland op het gebied van Natuur- en milieubescherming. Het NABU beschikt over eigen onderzoeksinstituten, heeft ca 1500 lokale groepen en een aanhang van 460.000 (jan 2009) leden en donateurs

In Nederland is de wettelijke bescherming van dieren zoals de das gebaseerd op het uitgangspunt, dat elk dier een intrinsieke waarde heeft, dat wil zeggen een waarde op zich, los van de eventuele schadelijkheid of het nut voor mensen.

In Duitsland is men blijkbaar nog niet zover. Het doet enigszins denken aan onze dierkunde boeken uit de 19^e eeuw, waarbij ook het nut van alle behandelde dieren centraal stond; bij elk dier stond stevast de prijs van de pels vermeld.

In Duitsland wordt er overigens nog wel degelijk gebruik gemaakt van dode dassen.

Zo wordt er nog steeds dassenvlees gegeten, als het vlees tenminste niet besmet is met de trichineworm. Op jagersfora circuleren talrijke recepten voor een 'smakelijke dassenbout'.

De vacht is minder belangrijk. Haren voor scheerkwasten en penselen van dassenhaar komen tegenwoordig voornamelijk uit China, waar dassen speciaal voor dit doel en voor consumptie fokt worden.

Jagers versieren hun hoed graag met een traditionele 'dachsbar' en in Duitsland is dassenvet nog steeds, net als in de middeleeuwen, verkrijgbaar als middel tegen de meest uiteenlopende kwalen.

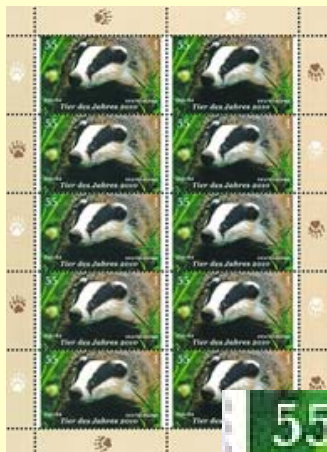
Een zogenaamde '**Dachsbar**' van dassenhaar, van een bescheiden pluimpje tot een halve das.

Dier van het jaar 2010

Is er dan helemaal niets positiefs te melden over de das in Duitsland? Gelukkig is er één lichtpuntje; De 'Schutzgemeinschaft Deutsches Wild' (SDWi) heeft 2010 uitgeroepen tot het jaar van de das. "Omdat de meeste mensen de das alleen kennen als opgezet dier of verwerkt tot scheerkwast is het tijd de bekendheid van de das te vergroten'.

Geen slecht idee in een land waar de beeldvorming van de das gedomineerd wordt door achterhaalde vooroordelen van jagers.

Dassen in het Nieuws

Bert van Opzeeland.
(Foto Joris Buijs/PVE)

Duinen en omgeving zitten voor de das bijna vol

Brabants dagblad, 17 september 2009

De herintroductie van de das in de Loonse en Drunense Duinen is een succesverhaal geworden. Tien jaar na de herintroductie is de regio, als regio voor dit roofdier geschikt gemaakt, bijna volledig gedekt. Slechts voor enkele families is er nog plaats.

Door Ben Ackermans.

Tilburg- De das is in Midden Brabant een blijvertje. De herintroductie van Nederlands grootste roofdier in de Loonse en Drunense Duinen is een groot succes geworden.

Die conclusie trekt de Vlijmense dassenkenner Bert van Opzeeland tien jaar nadat de eerste twaalf dassen op twee plekken werden uitgezet. In 2001 (drie) en 2004 (zes) waren er ook uitzettingen. “Het project is nu wel klaar”, zegt hij. In de Loonse en Drunense, De Brand, Huis ter Heide en directe omgeving huizen inmiddels 21 dassenfamilies. Samen tellen die naar schatting 67 dieren. Heel dit gebied telt dertig burchten, waarvan negen onbewoond.

De meeste burchten liggen op eigendommen van Natuurmonumenten. Vijf van de dassenwoningen liggen op particulier terrein. Vijf families wonen in de gemeente Heusden, zeven in Loon op Zand, zes in Haaren en drie in Tilburg.

Het aantal bewoonde burchten heeft zich in de loop van tien jaar gestaag uitgebreid. Nieuwe behuizingen zijn de laatste tijd onder meer gevonden het Land van Kleef (Loon op Zand), nabij de zendmest van Loon op Zand en bij de Eftelingsebaan in Kaatsheuvel. Mogelijk is ook een burcht in Drunen bewoond. “Maar dat is nog onzeker”, zegt Van Opzeeland, die enkele malen per jaar een inventarisatie uitvoert. “Bij de noordoostelijke randweg boven Tilburg moet er ook nog een zijn”. Volgens Van Opzeeland is er sprake van een gezonde

populatie, die zich steeds westelijker heeft verspreid. "Nog een stuk of vier families zullen zich er kunnen vestigen en dan is het gebied dat voor dassen geschikt is wel vol".

In de migratiezone tussen de omgeving Sint-Michielsgestel/Boxmeer en de duinen zijn nog geen burchten gevonden terwijl dat wel verwacht werd. De dassenonderkomens in het gebied zijn al die tien jaar bespaard gebleven van stroperij en vandalisme. Wel vonden tot dusver 34 dieren de dood, op drie na alle in het verkeer.

Dassen hebben hun tunnel gevonden

Utrechts Nieuwsblad, 8 oktober 2009

De das is overgestoken. Al enige tijd was er een dassenburcht op landgoed Beerschoten, maar sinds de dassentunnel onder de Amersfoortseweg (N237) ligt, is de das ook te vinden op landgoed Den Eik. De dieren hebben daar zelfs een burcht gebouwd.

De N237 werd vorig jaar gereconstrueerd. Het wegdek werd vernieuwd. De verlichting weggehaald en onder de weg kwam een dassentunnel te liggen. Het stuk tussen de Utrechtseweg en de Panweg is 's nachts helemaal donker. Dat heeft kennelijk geholpen om de das aan de andere kant te krijgen. Hoeveel dassen er nu door het gebied lopen is onduidelijk. In december 2007 werd de eerste das gesignaleerd op het landgoed Beerschoten. Deze dieren kwamen vermoedelijk van de Hooge Kampse Plas, tussen de Bilt en Groenekan. Dankzij de vele tunnels kan het dier op steeds meer plekken komen en word het steeds 'normaler' om een dassenburcht op een landgoed te hebben.

Alleen verder naar het Zuiden, in de dichte bossen van de Utrechtse Heuvelrug, komt de das niet. Het dier houdt meer van open ruimten en bosranden < ... >

Konijnen en dassen vernielen sportvelden

Gelderlander, regio Arnhem, vrijdag 25 september 2009

DIEREN - Konijnen en dassen vernielen de velden van de Dierense voetbalclubs Erica'76 en Gazelle Nieuwland.

Hun beider sportpark, Het Nieuwland, ligt tegen de bosrand van de Veluwezoom. "Door de konijnenziektes hebben we een aantal jaren vrijwel geen last gehad van de dieren, maar ze zijn weer helemaal terug", zegt voorzitter Piet Nicolai van Erica'76. De dieren graven gaten in de velden die tot ernstige blessures kunnen leiden. De clubs willen dat de gemeente Rheden zorgt voor een jachtvergunning voor het gebied. Onder meer Natuurmonumenten, eigenaar van een belendend bosperceel, maakt daar bezwaar tegen. De clubs hopen op een ontheffing van de provincie Gelderland om alleen op het sportpark te schieten.

(naschrift Das&Boom: schade op grasvelden door dassen is altijd van tijdelijke aard; in het najaar zitten een aantal soorten insectenlarven dicht onder de oppervlakte van de grasmat. Wanneer dassen deze proberen te bemachtigen beschadigen ze de grasmat. Na een paar weken verdwijnen deze larven verder onder de grond en laten de dassen ze met rust. In de meeste gevallen is het niet rendabel voor deze korte periode rasters of schrikdraad te plaatsen.

[Meer info op de website van Das&Boom.](#)

